

је састављена од дијецеза Dacia (Dacia ripensis, Moesia I, Dardania, Dacia mediterranea, Prevalitana) и Macedonia (Macedonia, Macedonia Salutaris, Thessalia, Achaia, Epirus nova, Epirus vetus, Creta). Седиште ове префектуре било је у Тесалоници (Солун).

На крају бисмо указали и на то како су извесне латинске речи написане у овој глави. На карти (стр. 56) стоји: Durrachium место Durrhachium, Lyhnidus а треба Lychnidus, а на страни 39 стоји copubium уместо connubium, comercium уместо commercium, Constitutio Antoniana а треба Constitutio Antoniniana, principes место princeps.

Ј. Динић, Београд.

ХОМЕР У НАШИМ КЊИЖЕВНОСТИМА

Покушај библиографије превода *Илијаде* и *Одисеје*
и радова о Хомеру

А) Преводи

1) Преводи на српскохрватском

(по азбучном реду)

1) Бановић Светислав Србољубов превео III-е певање *Илијаде* Јавор 1877, стр. 241—242.

2) Vинаџићи Драгутин дао је „koliko moguće věran metrički prevod pārvoga pēvanja od Iliade po gārčkomu tekstu, i pored njega prostonarodni prevod.“ Danica horvatska, slavonska i dalmatinska IX, 1843, br. 24, донела је само почетак из његова простонародног превода. Стих: народни десетерац.

3) Врбица Лабуд М. превео I-о, II-о (без пописа бродова), III-е и IV-о певање *Илијаде* у *Новој Зеши*, св. I, II и IV год. 1889, и I-о певање *Одисеје* у Сарајевском листу год. 1893, бр. 144—145. Стих трохејски четрнаестерац.

4) Демелић Петар: *Омирова Илијада, с' еллинског преведена* Петром Демелићем Пањвским, I—III песма. У Будиму 1832. Стих: хексаметар. Српски Летопис 33 (1833) стр. 69 и д. донео је у његову преводу из IV-ог певања „Парче“ (Δ 419—488) и тик за његовим преводом и Гњедичев руски превод те исте партије, с напоменом да би српски читаоци могли упоредити његов превод с Гњедичевим.

5) Живковић Мита: *Омирова Илијада с' јелинског превео . . .*, певање I—II, у рукопису који је својина Јелене Живковић, професора у пензији, ћерке Мите Живковића. Стих: народни десетерац.

6) Казали Иван Дум превео „Iliade Omerove pjevanje prvo“, у VIII Programma dell' J. R. Ginnasio Completo di prima classe in Zara 1858, pg. 29—55, и „pjevanje tretje“ у Programma dell' J. R. Ginnasio Completo di prima classe 1861, pg. 3—20 (вид. и Iskra, Zadar, I, 1891, br. 21—22, str. 173—174, 181—184) и VI-о певање у „Дубровнику“ I, 1866, стр. 351 и даље. Вице Медини у говору над гробом Антуна Казали саопштио је да је А. Козали превео целу *Илијаду* (вид. часопис Искра IV, 1894, бр. 2). Стих: народни десетерац.

7) Костић Лаза превео је из VI-ог певања ст. 390—502, Српски Летопис св. 97 (1858), стр. 153 и даље, затим I-о певање, Срп. Летопис св. 98 (1858), стр. 109 и даље, и св. 99, стр. 159 и даље (вид. и *Песме*, Нови Сад 1909, стр. 15—56), и II-о певање, Јавор 1874, бр. 1, 2, 5 и 8 (стр. 13—16, 47—50, 137—140, 235—238). Стих: народни десетерац.

8) Маретић Томо превео *Илијаду*, која је изишла у неколико издања: I-о издање (Матице Хрватске), Загреб 1883; II-о (српско државно), Београд 1905 (ћирилицом); III-е (Мат. Хрватска), Загреб 1912,

с уводом д-ра Ђура Керблера *Homer i njegove pjesme u svjetlu novijih istraživanja* и с поговором Стјепана Ившића *O ovom prijevodu i nešto o našem heksametru uopće*, Загреб 1912; IV-о издање (Мат. Хрв.) с уводом Ђура Керблера *Homer i njegove pjesme prema novijim istraživanjima*, Загреб 1921; V-о издање (Мат. Хрв.), прегледао и приредио Стјепан Ившић, с уводом који чине студије *Prehistorijska Grčka i klasična Helada i Homer*, преведене из књиге *Историја грчке књижевности* (на руском), коју је у редакцији С. А. Собољевскога итд. издала Академија наука СССР, Москва—Лењинград 1948, стр. 13—20, 73—108, Загреб 1948. Избор из *Илијаде*: Хомерова *Илијада*, превео Томо Маретић, одабрао и приредио Милош Н. Ђурић (Школска библиотека 48), издање Знања, Београд 1953, стр. 1—28 (Увод: *O Хомеру и његовим песмама*), 29—132 (одабрани текст), 133—146 (објашњење и напомене). — Томо Маретић превео је и *Одисеју*, која је, такође, изишла у неколико издања: I-о издање (Матице Хрватске), Загреб 1882; II-о (српско државно) с приступом *O Хомеру и O овом пријеводу*, Београд 1904; III-е издање (Мат. Хрв.) с преводиочевим предговором, стр. III—VIII, Загреб 1915; IV-о издање (Мат. Хрв.), прегледао и приредио Стјепан Ившић, с приређивачевим *Поговором*, стр. 403—417, Загреб 1950. У оба превода метар оригинала, тј. хексаметар.

9) Мартић Фра Грго: *Homirova Odiseja*, пријевод Tomislava Martića, narodnim desetercem povedana. Poredao Fra Grgo Martić 1892. Мартић је препевао целу *Одисеју*, и то према издању Матице Хрватске из год. 1882-е. Штампанье овог превода отпочето је 1897-е год., али је прекинута, јер га је неко — није нам познато ко — омео. Сложено је за штампу и већ извршена и коректура првих осам певања и сто осамдесет и пет стихова деветог. Девето, десето, једанаесто и сто пет стихова дванаестог певања остало је још у коректури, а остала певања налазе се у рукопису, који се данас налази у сандуку у Фра Гргиној спомен-соби у манастиру Кршеву.

10) Новић Јоксим Оточанин. У писму што га је Јован Пециковић, шурак Јоксима Новића Оточанина, писао књазу Николи 10/22 јан. 1897-е, нудићи му на продају све Јоксимове рукописе, налази се и списак Новићевих нештампаних рукописа, а међу њима и рукопис прозног превода *Илијаде*, и то рукопис *Илијада I* под бр. 7, који има сто седамдесет и четири стране, и *Илијада II* под бр. 8, који има три табака. Писмо се чува у Цетињском Државном архиву, а објавио га је Душан Вуксан у Прилозима за књижевност етс књ. XII (1952), стр. 159—165. Вид. и библиографију радова о Хомеру бр. 63—64 и 118.

11) Pažur Ferdo *Homer Pijada*, прво, друго и шесто пјевање, Varaždin 1903.

12) Папакостопулос Панајот: *Одисеја*, Омиров спев у XXIV песме, Београд 1881, издање Чупићеве задужбине књ. XVII. Превод је у прози. Друго издање: редактор Милентије Стојиљковић, издање Просвете, Београд 1950, стр. V—XI (Предговор) + 1—280 (текст превода) + 281—318 (Напомене).

13) Петровић Петар Њзгош превео је с Гњедичева руског превода I-о певање *Илијаде* до стиха 370-ог; по владину аутографу, који је био у Народној библиотеци у Београду, најпре га издао А. Гавриловић у *Годишњаци Николе Чупића књ. XXIV*, Београд 1905, стр. 139—145, затим Милан Решетар *Мање џјесме* владике црногорскога Петра II-ога Петровића Њероша, Срп. књиж. задруга књ. 141, Београд 1912, стр. 191—211. Стих: народни десетерац.

14) Пуцић Медо превео првих дванаест певања *Одисеје*. Сам преводилац, својом преводу, у Словинцу IV, 1881, који му објављује „Нотегове *Odisjevke spjev deveti*“ (стр. 13—18, 29—34, 49—54, 69—73) каже ово (стр. 18): „Prvi je spjev od ovog prevoda štampan u knjizi „Dubrovnik svijet narodnog književstva“ i preštampan ćirilicom u N. Sadu 1855 u Petranovićevoj „Историји књижевности“, други је štampan на Rijeci Senjskoj god. 1858 u ondašnjem listu „Neven“, zabavan, poučan i zna-

у библиотеци Философског факултета у Скопљу, налазе се и необјављени преведени делови *Илијаде* у његову преводу. Стих: народни десетерац.

25 (2) Петрушевски Михаил *Хомер, Избор од Илијада и Одисеја*, Култура, Скопје, 1953, превод и препев (Предговор стр. VII—XII, Увод 1—10; *Илијада*, стр. 13—70: песна прва ст. 1—430, втора 87—468, шеста 3.9—502, осумнаесетта 468—617, дваесет и втора 395—515 и дваесет и четврта 467—804; *Одисеја*, стр. 73—159: песна прва ст. 1—95, шеста 1—331, седма 1—347, деветта 105—566, десетта 1—574, дванаесетта 1—453, тринаесетта 1—23, дваесет и трета 1—262, и дваесет и четврта 241—548. Објасненија и толкувања 161—178). Пре издања овог избора објавио исти преводилац Од осумнаесеттата песна на Илијада, Рапсодија сигма: *Ковчење на оружјето*, Современост III, 1953, бр. 5, стр. 36—41, превод и објасненија.

4) Преводи на латинском

26 (1) Чесмички Иван (Janus Pannonius 1434—1472) превео један призор из VI-ог певања *Илијаде*.

27 (2) Кунић Рајмундо (1719—1794) превео *Илијаду*, I-о издање: *Homeri Ilias, latinis versibus expressa a Raymundo Cunichio Ragusino, professore eloquentiae et linguae Graecae in collegio Romano ad amplissimum virum Balthassarem Odescalchium, Romae 1776. Excudebat Joannes Zempel*. Овај превод поново је штампан 1784-е год. у Бечу и у Млечима.

28 (3) Замања (Ђамањић) Бернардо (1735—1820) превео *Одисеју*: *Homeri Odyssea Latinis versibus expressa a B. Zamagna Ragusino ad optimum Principem Leopoldum Austriacum etc. etc. Senis 1777. Excudebant fratres Pazzini Carlii*. Друго издање у Млечима 1783, треће у Задру 1832.

Ова два превода претстављају најлепши латински превод што су га Хомерове песме уопште доживеле, „Јер се само ова два пријевода грчких пјесама могу у свему такмичити с оно неколико пјесничких пријевода грчких пјесама, што су их оставили прваци римске књижевности, њима на челу Катул“ (Б. Керблер).

Б) Обраде за омладину

1) Милан С. Шантић: *Путовања и пушоловине краља Одисеја*. По *Одисеји* за младеж, Београд 1936 (=Златна књига бр. 57).

2) Sovrè Anton: *Homér Odiseja*, Slovenski mladini pripoveduje... Ljubljana, Mladinska knjiga 1951, str. 7—11 (Uvod + 13—185 (Tekst) + 187—195 (Imenik) + 197—199 (Raslaga podob).

3) Хомер *Одисеја*, обрадио Антон Совре, превео са словеначког Урош Џонић (=Плава птица, библиотека за младе и старе, књ. 5), издала Дечја књига, Београд 1953, стр. 1—176.

В) Библиографија радова о Хомеру у нашим књижевностима

(по азбучном реду)

1) А. (=А. Alfirević D. J.) *Četiri najveća pjesnika i upliv vjere* (Homer, Dante, Shakespeare i Calderon), *Život* (Zagreb), IX, 1928, br. 4, str. 193—201.

2) Анђелковић Ј. *Тројански рат* (По Омировој *Илијади* а уз то по Херодоту, Дионисију, Страбону, Галицину итд.), *Ратник* IV, 1885, књ. 7, св. 1, стр. 50—107.

3) Banović Stjepan *Motivi iz Odiseje u hrvatskoj narodnoj pjesmi iz Makarskog primorja*, Zbornik za narodni život i običaje južnih Slavena knj. 35, Zagreb 1951, str. 139—244.

4) Batistić Nicolò *Nekyia*, Ossia il libro XI. dell' Odissea. Considerato dal lato linguistico e sintattico e confrontato col resto delle poesie di Omero, Programma dell' J. R. Ginnasio Superiore di Zara 1895.

5) Bedjanić M. *Rječnik Homerovih pjesama*, Sarajevo 1901, Naklada spisatelja.

6) Borko Nožidar *Nove zanimljivosti o starem Homerju*, Jutro XI, 1930, št. 80, str. 8 (према разговору F. Lefèvre-a са V. Bérard-ом објављеном у „Les Nouvelles Littéraires“ од 29-ог марта 1930-е).

7) Bradač Fran *Homerjeva raba glagola άρχω in kompozitov*, Nastavni vjesnik, knj. XXXVIII, 1929—30, sv. 1—4, str. 82—83.

8) Bratelj Vasilj *Homerove pjesme, njihovo mērilo i njihov jezik*, Program Kr. velike gimnazije u Zagrebu, 1868—1869, str. 3—29 (i izvadak, Zagreb 1869).

9—10) Будимир Милан: 1) *Vorgriechischer Ursprung der Homerischen Haupthelden* (I Pelasten und Pelasger; II Thetis u. Odysseus; III Achilleus; IV Sonstiges), Rev. Intern. des études balkaniques II, 1936, t. 1—II, 495—215; 2) *О Илијади и њеном песнику*, Мала библиотека Коларчева нар. универститета, св. 10, Београд 1940.

11—13) Будисављевић Милан: 1) *Илијада у огледалу косовских pjesama*, Школски вјесник, Сарајево X, 1903, стр. 323—336, 466—476, 609—618, 716—623; 2) Хомерова *Одисеја*, превео Т. Маретић, Држ. издање, Биоград 1904, Бранково коло X, 1904, стр. 541—544 (приказ и оцена); 3) Хомерова *Илијада*, прев. Т. Маретић, Држ. издање, Биоград 1905, Бранково коло XI (1905), стр. 1227—1229 (приказ и оцена).

14) Васић Јован *Богови у Хомера*, Извештај Срп. велике гимназије Карловачке, за год. 1912/13.

15) Vitezica Vinko *Majka Jugovića i Hekabe kod Homera i Evripida*, Jugoslavenska Njiva (Zagreb) VII, 1923, knj. II br. 8, str. 289—296.

16) Wratschek *Ein Beitrag zur homerischen Metrik*, Program varažd. gimnazije 1858.

17—25) Вулић Никола: 1) *Развиџак Одисеје*, Нова Искра I, 1899, стр. 226—230, 260—264, 286—289, 314—316; 2) *Његошев превод из Илијаде*, Звезда, лист за забаву, поуку и књижевност I, 1900, стр. 356—358; 3) *Омир*, Мисао XIII, 1923, св. 92, стр. 1501—1508, св. 93, стр. 1564—1571; св. 94, стр. 1658—1664; св. 95, стр. 1730—1733; 4) *Проштивречности у Омира и у нашој народној поезији*, Глас Срп. акад. наука 114 (други разред 64), 1925, стр. 1—68 (приказао В. Чајкановић у Прилозима за књижевност етс. VI 305—306; 5) *Наше народне pjesme и Илијада*. Зборник у част Богдана Поповића 1929, стр. 98—109; 6) *Омир као историјски извор*, Шишићев зборник 1929, стр. 53—58; 7) *Где је била Оморова Троја*, Старинар т. VIII—IX, 1933—1934, стр. 166—168; 8) *Упоредјења у Омира и нашим народним pjesama* у рукопису (вид. Годишњак Срп. акад. наука LI 1941—1944, Београд 1946, стр. 166; 9) *Ошмености и господство у Омира и у нашој народној поезији* у рукопису (вид. Годишњак Срп. акад. наука LI 1941—1944, Београд 1946, стр. 166).

26) Glanor Antõn Joža *Fr. Omerza Homerjeva Iliada I—IV spev* (Ponatis iz „Mentorja“), Ljubljana 1916, Založila Katoliška bukvarna, Tiskala Katoliška tiskarna, Ljubljanski Zvon 1917, стр. 386—381.

27—28) Grgec Petar: 1) *Shvaćanje rata u Ilijadi i našem narodnom pjesništvu*, Almanah Selo i Grad, II, 1930, str. 37—50; 2) *Homerova Ilijada i naše narodno pjesništvo*, Nastavni vjesnik knj. 39 (1930), str. 44—60, 109—123.

29—30) Длуштуш Љубоје: 1) *Стари Грци и узгајање у њих: Хомеров свијеш*, Школски вјесник, Сарајево 1894, стр. 119—125, 180—189, 239—247, 301—313, 359—363, 421—427, 481—486, 559—573, 657—704, 766—799; 2) *Т. Маретића Хомерова Илијада и Одисеја*, Издање Краљ. српске владе, у Биограду год. 1904 и 1905, Школски вјесник, Сарајево XIII, 1906, стр. 551—562 (на I-о издање *Одисеје*, год. 1882, и *Илијаде*, год. 1883, исти писац обраћа пажњу у свом раду наведеном под бр. 1, и то у белешци под бр. 1, стр. 121—123).

31) Dukat Vladoje, *Rječnik Homerovih pjesama*, sastavio M. Bedjanić, Sarajevo 1901, Nastavni vjesnik X, 1902, str. 230 ss. (Vid. i M. Bedjanić *Odgovor na recenziju moga Rječnika Hom. pjesama*, Nast. vjesnik XI, 1903, 226 ss, kao i Vladete Dukat *Odgovor na odgovor g. Bedjanića*, Nastavni vjesnik XI, 1903, 233 ss).

32) Ђурић Василије *Хомерова Одисеја*. Превео Т. Маретић. Државно издање. У Београду штампано у држ. штампарији Краљевине Србије 1904, Срп. књиж. гласник, књ. XIV (1905), стр. 621—625 (приказ и оцена).

33) Ђисаловић Веселин: *Први час у друштву с Омиром*, Извештај о срп. правосл. великој гимназији у Новом Саду за шк. год. 1905/6. У Новом Саду 1906.

34—36) Ђурђевић Игњат: 1) *Graeci a barbaris edocti, et primum de Homero*, у рукопису Antiquitatum Illyricarum pars tertia Hieronimiana, str. 664—680; 2) *Homero nunquam fuisse suscipio*, у истом рукопису стр. 681—695; 3) *Bellum Troianum fabula*, у истом рукопису стр. 702—708.

37—45) Ђурић Н. Милош: 1) *Хесиод према Хомеру*, Гласник Југосл. проф. друштва 1934, књ. XIV, св. 7, стр. 607—617; 2) *Хомер као личности у огледалу својих поредаба*, Књижевност V, 1950, стр. 344—356; 3) *Стихиске и друге народне појаве у Хомера*, нарочито у његовим поредабама, Наука и природа III: 1950, стр. 183—199; *Везе Хомерове поезије с нашом народном и уметничком епиком*, Зборник радова књ. X. Института за проучавање књижевности САН књ. 1, Београд 1951, стр. 165—216; 4) *Историја хеленске књижевности у времену политичке самосталности*, Београд 1951, стр. 24—113; 5) *Poredbeni venci i Homerovoј Иlijadi*, *Ziva antika*, god. II, sv. 1, 1951, str. 3—52; 6) *Хомерова Одисеја у огледалу наших народних песама*, Жива антика, год. III, св. 1—2, 1953, стр. 21—44; 7) *О Хомеру и његовим песамама*, написано као увод у Ђурићев избор из *Илијаде* (вид. А); бр. 8; 8) *Хомерова Илијада и наше народне песме*, четири паралеле, Књижевност, год. IX, 1954, стр. 177—187.

46) Ђиминовић Р.: *Postanje, značenje i poraba predikativnoga participa i grčkom jeziku na osnovi primjera iz Homerove Ilijade i Odiseje*, 1914, докторска дисертација у рукопису који се чува у Деканату филос. факултета у Загребу (вид. Blaž Jurišić *Doktorske disertacije hrv. sveuč. mudroslovnog fakulteta*, Nastavni vjesnik knj. XXXIX, sv. 1—4, str. 86, br. 100).

47) Žakelj Fridr. *Homerove se mudre izreke sravnjuju s poslovicami*, Progr. riečki 1868.

48) Žakelj Miroslav *Homerische Euphemismen für „Tod“ und „Sterben“*, Jahresbericht des k. k. Obergymnasiums zu Laibach, veröffentlicht am Schlusse des Schuljahres 1884, str. 3—59.

49) Žic Nikola *Povratak muža na ženinu svadbu s drugim*, Obitelj, ilustrovani tjednik (Zagreb), VII, 1935, br. 3, str. 50.

50) Жупанић Нико *Тројанци и Аријевац*, прилози преисторији и палеонтологији Мале Азије, Егеје и Балканског Полуострва, Глас. Срп. акад. наука LXXVI (1911), стр. 167—291.

51) Зима Лука *Сравненје Омирових епопеја са српским народним песамама*, Програм велике гимназије карловачке 1859, отштампано у зборнику *Омањи списи Луке Зиме*, скупно Ј. Туроман, издање задужбине И. М. Коларац, Београд 1909, стр. 25—38.

52) Ивановић Јефтимије *Омир* у зборнику Нови Плутарх I, Будим 1809, стр. 1—10.

53—55) Ivšić Stjepan: 1) *O ovom prijevodu i nešto o našem heksametru* уорце, поговор Маретићеву преводу Хомерове *Илијаде* III-ег издања, Загреб 1912, стр. 431—442; 2) *Pogovor* истом преводу V-ог издања, Загреб 1948, стр. 534—547; 3) *Pogovor* Маретићеву преводу Хомерове *Одисеје* IV-ог издања, Загреб 1950, стр. 403—417.

56) Jagić Vatroslav *Pabirci po cvieću našeg narodnog pjesništva*, Progr. Zagreb 1861.

57) Јемершић Паво *Štitovi Ahilejev i Enejin* (s tri crteža), Nastavni vjesnik X, 1902, str. 60—77, 175—185.

58) Јовановић Јован М. *Vaskrs Omira*, Преглед Сарајево, VI, 1932, књ. VIII, св. 97, стр. 22—24. Из Прегледа прештампано у загребачким „Новостима“ XXVI, 1932, бр. 82, стр. 9 под насловом *Uskrснуће Homera*, Povodom smrti Victora Bérarda, velikog prijatelja našeg naroda.

59—61) Јосифовић Стеван: 1) *Vaskreseња Хомера*, Летопис Матице Српске, књ. 328, 1931, св. 3, стр. 248—264; 2) *Вергилије у Хомер*, Срп. књиж. гласник Н. С. књ. 34, 1931, стр. 301—308; 3) *Одисеја*, превео са старогрчког д-р Панајот Палакостопулос, Београд 1950, Летопис Мат. Срп. књ. 367 (1951), стр. 56—62.

62—63) Kőrbl Duro: 1) *Ignjat Đorđić, prethodnik Wolfov u Homerovu pitanju*, Rad. Jugosl. akad. knj. 186, 1911, str. 1—34; 2) *Homer i njegove pjesme u svijetlu novijih istraživanja*, написано као увод у Марећићев превод *Илијаде* III-ег (Матичина II-ог) издања, Загреб 1912, стр. V—XII, затим IV-ог (Матичина III-ег) издања под насловом *Homer i njegove pjesme prema novijim istraživanjima*, Загреб 1911, str. V—LII.

64—65) Kostić Josip: *Kratka razmatranja o Homeru*, Progr. d. k. k. Gymnasiums zu Essek für das Schuljahr 1855/56 i 1856/57; *Ilijada, grčke narodne pjesme*, Pjevanje I—VI, Neven, zabavan, poučan i znanstven list, Na Rieci, VII, 1858, br. 18, str. 280—281, br. 21 str. 330—332, br. 22 str. 342—345, br. 23 str. 360—361, br. 24 str. 380—381, br. 25 str. 390—393, br. 26 str. 412—413.

66—67) Костић Лаза: 1) *Пресуда о четири прве песме Хомерове Илијаде у прозног преводу Ј. Новића Ошочачина*, који их је поднео Матици Српској с обећањем да ће, ако их она одобри и прими, превести целу *Илијаду* у *Одисеју*, Српски Летопис за год. 1867—1869, књ. 112, стр. 506—520; 2) *Илијада. Поглед на једну лећу главу*, Српски Летопис, књ. 113, 1870—1871, стр. 90—112.

68) Križanić Ivan *Jezik Homerovih pjesama*, Program c. k. državne velike gimnazije u Kotoru za škol. god. 1898/99. Zagreb 1899, str. 3—58.

69) Лазић Глиша, *Rječnik Homerovih pjesama*, sastavio M. Bedjanić, u Zagrebu 1901, Наставник књ. XIII, 1902, стр. 153—155.

70) Lang Adolph *Homér und die Gabe des Dionysos*, Programm des k. k. Gymnasiums in Marburg 1862, str. 3—35.

71) Lozovina Vinko *Hera u Homerovim pjesmama: njezino mitsko i epsko lice, kult i značenje*, Progr. c. k. velike gimnazije u Spljetu za škol. god. 1905/6, Spljet 1906, str. III—XXVII.

72) Maixner Franjo *Život i rad Rajmunda Kunića*, Rad Jugosl. akad. knj. 96 (1889) str. 110—115 i knj. 98 str. 130—153 (Prievod Homerove Iliade).

73—79) Majnarić Nikola: 1) *Paratetičke relativne rečenice kao finalne u Homera* 1913, докторска дисертација у рукопису (вид. Blaž Jurišić *Doktorske disertacije* etc. Nastavni vjesnik knj. XXXIX 1930, sv. 1—4, str. 86, br. 96; 2) *Poraba vremenâ i načina u poredbama Homerovima*, Rad Jugosl. akad. knj. 227, str. 231—331; 3) *Najnovija tumačenja Homerovih poredaba promatrana s formalne i sintaktične strane*, Šišićev Zbornik 1929, str. 289—298; 4) *Prilog nauci o finalnim rečenicama u grčkom jeziku* (Rečenica s konjunkcijom *iva* u Homera), Zagreb 1928, vlastita naklada; 5) *Prilog za poznavanje Kunićeva prijevoda Ilijade* (Vergilijev utjecaj kod prevođenja poredaba (Hoffillerov Zbornik, Zagreb 1940, str. 167—178; 6) *Metrika, Sadržaj Ilijade u izboru iz Homerove Ilijade i Odiseje*, Zagreb 1941, I: izbor iz Ilijade, str. VII—XXXVI, zatim *O Homeru i njegovim pjesmama*, Sadržaj Odiseje II: izbor iz Odiseje, str. III—XXXVI; 7) *Grčka metrika*, Zagreb 1948, str. 19—28.

80—83) Maretić Tomo: 1) *O Homeru i njegovoj poeziji*, написано као увод у I-о издање његова превода *Одисеје*, стр. V—XXXII; 2) Приступ преводу *Одисеје* државног издања у Биограду 1904: а) *O Хомеру*, стр. III—XI, б) *O овом пријеводу*, стр. XII—XVIII; 3) *Predgovor Odiseji* III-ег (Матичина II-ог) издања Загреб 1915, стр. III—VIII; 4) *Naša narodna epika* (= Znanstvena djela za opću naobrazbu na svijet izdaje Jugosl. akad. knj. IV), Zagreb 1909, str. 29—31, 42—43, 63—64, 66, 78—79, 81, 86—87, 91, 93, 97—98, 104, 106—108, 238, 242, 248—250, 260—261.

84) Марић Растислав *Дивинација у Илијади и Одисеју*, Летопис, Матице Српске, књ. 350, 1938, стр. 463—475.

85—88) Marković Franjo 1) *Homeroва Одисеја у свјетлости естетике*, у рукопису који се чува у Институту за књижевност Југосл. акад. знаности и умјетности, картон VIII, лист 1—37. Из овог рада објавио је Никола Мајнарић један део под насловом *Nausikaja, izvadak iz estetičkoga komentara Franje Markovića* у Живој антици, год. III, св. 1—2 (1953), стр. 49—63. У истом картону налазе се и ови радови: 2) *Prispodobe u Ilijadi* у рукопису лист 1—6; 3) *Prispodobe u Odiseji* у рукопису лист 306—214; 4) *Aristotel o Homeru*, у рукопису лист 1—56.

89) Marn Franjo *Homeroв рјечник за гимназије*, Загреб 1892.

90) Meneghello J. *O robovih u herojsko doba po Ilijadi i Odysseji*, Progr. c. k. velike gimnazije u Spljetu za škol. god. 1884/85, Spljet 1885, стр. 3—17.

91—92) Moscatello Petar: 1) *Novi pogledi na Ilijadu i Odiseju*. Obzor LXXIX, 1939, br. 9 стр. 1; 2) *Kada su napisani Homerovi epi?* Obzor LXXX, 1940, br. 109, стр. 2—3.

93—98) Musić August: 1) *Imperfekat i aorist s partikulama kѣv i ѣv kod Homera i hrvatski kondicional*. Izvješće Kr. gimnazije u Zagrebu za god 1883/84; 2) *Gnomički aorist u grčkom i hrvatskom jeziku*, Rad. Jugosl. akad. knj. 112, 1892, стр. 22—23; 3) *Povjest grčke književnosti*, Dio prvi: Povjest grčke poezije u klasično vrijeme, Zagreb 1893, стр. 37—82; 4) *Хомерова Одисеја*, прев. Т. Маретић, Држ. издање у Биограду 1904, *Nastavni vjesnik XII*, 1904, стр. 699—701 (приказ и оцена); 5) *Хомерова Илијада*, прев. Т. Маретић, Држ. издање у Биограду 1905, *Nastavni vjesnik XIV*, 1906, стр. 295—298 (приказ и оцена); 6) *Nacri grčkih i rimskih starina*, Zagreb 1910, I *Državne starine: Homerovo doba*, стр. 4—6; II *Ratne starine: Homerovo doba*, стр. 24—28; III *Pomorstvo: Homerovo doba*, стр. 34—35.

99) M. S. *Iz svjetske književnosti*, Гајпер. IX, 1925, бр. 1 стр. 6—8, св. 4 стр. 60—62, св. 5 стр. 75—76.

100) Nikolić Đorđe *Kompozicija Herodotova djela prema Ilijadi i Odiseji*, *Nastavni vjesnik*, god. XXX, стр. 227—238.

101) Nitsche Adolph *Untersuchung über die Echtheit der Doloneia*, Programm des k. k. Staatsgymnasiums in Marburg 1877, стр. 3—32.

102) Novak Grgo *Otok Hvar u starom vijeku*, историčka расправа *Izvještaj c. k. velike gimnazije u Spljetu za škol. god. 1913—14*, стр. 3—47 (Новци са главом Хомеровом причају о поштовању Хомера).

103) Оборкнежевић Филип *Хомер у његов епос*, Даница, лист за забаву и књижевност (Нови Сад), VI, 1865, бр. 16 стр. 376—371, бр. 17 стр. 402—407, бр. 18 стр. 429—430, бр. 19 стр. 452—455.

104) P. B. *Sadržaj Odiseje*, Iskra IV (1897), бр. 13—16.

105) P. J. *Ob Omirovih pjesnih*, Vienac II, 1870, бр. 42 стр. 674—676.

106—107) Petrović Ante: 1) *Motiv iz Odiseje u jednoj našoj narodnoj pjesmi*. Obzor od 31 prosinca 1937; 2) *Klasična metrika u hrvatskoj i srpskoj književnosti*, Beograd 1939, Luča, biblioteka Zadruga prof. društva, стр. 82—87 (о хексаметру).

108) Petranović Mile *Nešto o svezi koja spaja drugi spjev Ilijade sa prvim*. Peto izvješće о kr. malom realnom gimnaziju u Bjelovaru koncem škol. god. 1880/81, Bjelovar 1881, стр. 3—24.

109) Petračić Franjo *Historija grčke literature*, Dio prvi: Od postantka do perzijskih ratova, Zagreb 1892, стр. 22—103.

110) Petruzzi P. *Ideen zu einer Abhandlung über das Epos*, Gimn. известје Ljubljana 1851.

111) Pleteršnik M. *Prispodobe v Homeru in v srbskih narodnih pesmih*, Zora, Maribor 1873, стр. 312—316, 325—330.

112) Pogačnik Viktor *Duša u Homerovih ljudi*, XIII-и годишњи извештај велике гимназије у Мостару објављен на крају школ. године 1906/07, Мостар 1907, стр. 3—44.

113) R. *Glazbeni elemenat u Homera*, Јутарњи лист I, 1912, бр. 139 стр. 2—3.

114) Радојичић Ђ. Сп. *Помену Омира у старој српској књижевности*, Жива антика, год. III, св. 1—2 (1958), стр. 45—48.

115) Rac Koloman *Život starih Grka*, Zagreb 1912 (Država u Homera str. 6—10; svećenici i bogoštovni činovnici str. 152; vrači i proročišta str. 153—155; zavjetni dari str. 161; žrtva 162—165, 167—168; čišćenje i misterije 169; igre 174; bojna oprema 198—200; boj u Homera 200—202; brak 245—247; odgoj 250; jahanje 258; kuća 262, 264; pokućstvo 270—271; odjeća 278—279; kosa i nakit 285, 386; hrana 289—290; gozba 292; kupaње i gimnastika 294; liječenje 295—296; ukop 300—301; stočarstvo 308; ratarstvo 308—309; vrtlarstvo 309; zanatstvo 311; trgovina 317.

116) Ристић Светомир *Душевни покрећи у нашем народном пешиштву с обзором на Хомера, Данта и Шекспира*, Београд 1920.

117) Steinkuš Josipa *Negacija u pitanjima kod Homera*, 1912, у рукопису (вид. Blaž Jurišić *Doktorske disertacije etc.*, Nastavni vjesnik knj. XXXIX, 1930, sv. 1—4, str. 85, br. 86.

118) Суботић Јован *Омирови Грци и Црногорци* (по Колу), Српски Летопис књ. 85, 1852, стр. 59—67.

119) Deutsch Johann *Der absolute Genitiv bei Homer*, Program des k. k. Obergymnasiums in Rudolfswert für das Schuljahr 1881/2, str. 3—13.

120) Tomiňsek Josip *Je li bil Homer slepac*, Nastavni vjesnik knj. XIX, 1910—1911, sv. 2, str. 149—150.

121—122) Ђоровић Владимир: 1) *Хомер или Омир*, Бранково коло XVI, 1910, бр. 12 стр. 190; 2) *Хомер или Омир*, Бранково коло XVI, 1910, бр. 18 стр. 287—288.

123) Haler Albert *O jednom prizoru u Homerovoj Ilijadi*, Jugoslovenska knjiva IX, 1925. knj. I br. 8 str. 292—295 (о опроштају Хекторову с Андромахом).

124) Хаџић Јован *Пресуда о четири прве песме Хомерове Илијаде у првом преводу Јоксима Новића Ошочанина etc.* Српски Летопис за год. 1867—1869, књ. 112, стр. 504—506.

125) Hrovat L. *Zu Hektors Charakteristik*, Gimn. izvestje Novo mesto 1856.

126) Чајкановић Веселин *Friedrich August Wolfs Prolegomena zu Homer*, ins Deutsche übertragen von Prof. Dr Hermann Muchau, Leipzig. Verlag von Ph. Reclam jun. Срп. књижевни гласник књ. 21 (1908), стр. 72—74.

127) Чакра Емил *Наше јуначке народне песме, на погледу с Омировим и шотландско скандинавским*, Словенка 1860, стр. 135—148, 479—486, 562—573.

128) Em. Šacmajer (Aem. Schatzmayer) *De Homeri vocibus singularibus*, Particula I, Programma dell' J. R. Ginnasio superiore di prima classe in Zara alla fine dell' anno scolastico, 1873/74, str. 3—17.

М. Н. Бурић, Београд.